

**Lesnická
a dřevařská
fakulta**

Střítěž, 6. dubna 2017

**„Multifunkční úloha lesů“
XVI. konference SVOL**

Přístupy k ekonomickému hodnocení rekreačního využívání lesních ekosystémů

Mendelova
univerzita
v Brně

Petra Hlaváčková

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Obsah

- Úvod
- Cíl
- Východiska
- Přístupy k ekonomickému hodnocení
- Lokální multiplikátor
- Tržní realizace funkcí lesů
- Závěr

Úvod

- rekreace v lesích – základní funkce lesních ekosystémů
- výhody – vytváření příjmů, místní rozvoj, zlepšení kvality lidského života
- roste společenská poptávka trávit volný čas v lese
- konflikty mezi stakeholdery
- omezení vlastníka lesa

Cíl

- nastítnit současné přístupy ke kvantifikaci ekonomických přínosů rekreační funkce lesních ekosystémů pro vlastníky a správce lesů

Východiska

- rozvojový projekt LDF: *„Alternativní přístupy k hodnocení rekreačního potenciálu v zájmovém území ŠLP ML Křtiny“* (2013)
- disertační práce: *„Ekonomické aspekty Správy Národního parku Podyjí“* (2014)
- projekt LDF_VT_2015010: *„Význam Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny pro lokální ekonomiku“*
- studie FRRMS: *„Studie proveditelnosti záměru projektu Singletrek Písecké hory“* (2015)
- projekt LDF_VT_2016007: *„Kvantifikace vlivu vybraného lesního podniku na lokální ekonomiku regionu“* – (Městské lesy Písek, s. r. o.)
- konference: *„Tržní realizace mimoprodukčních funkcí lesa“* (2016)
- projekt LDF_VT_2017006: *„Vytvoření metodiky komplexního hodnocení ekonomických vlivů plynoucích z rekreačního využívání lesních ekosystémů“* (ŠLP ML Křtiny, Singletrail Moravský kras)

Přístupy k ekonomickému hodnocení

Lokální multiplikátor

- nástroj pro kvantifikaci rekreační funkce lesů
- vliv lesního podniku a lesního hospodářství na ekonomický a sociální rozvoj území
- zjišťování peněžních toků souvisejících s plněním socioekonomických funkcí lesních ekosystémů

Tržní realizace funkcí lesů

- kvantifikace užitné hodnoty rekreační funkce lesů pro účely tržní realizace
- plnění rekreační funkce lesů = služebnost
- ocenění výnosovým způsobem
- určení výše renty pro soukromého provozovatele

Přístupy k ekonomickému hodnocení

Lokální multiplikátor

Cíl: jaký je ekonomický přínos organizace pro lokální ekonomiku?

Tržní realizace funkcí lesů

Cíl: kolik požadovat za realizaci užité hodnoty – funkce lesa?

Působení multiplikačního procesu v ekonomice

Lokální multiplikátor (LM)

- číslo, jehož hodnotu lze určit pro jakoukoliv organizaci, která má určité výdaje
- kvantifikuje míru finančních prostředků, které zůstávají v regionu
- analyzuje objem peněžních toků, které slouží jako zdroj příjmu pro jiné místní organizace (zejména dodavatele služeb a zboží) a místní obyvatele (zejména zaměstnance)
- **nejvyužívanější typy LM:** LM2, LM3
- případové studie – Správa NP Podyjí, ŠLP ML Křtiny, Městské lesy Písek, s. r. o.

Metodika výpočtu LM2, LM3

Vymezení lokality šetření:

- vymezení na základě geografické příslušnosti
- vytvoření kružnice o určitém poloměru se středem v sídle zkoumaného subjektu

Vstupní data:

- výpočet prvního kola LM2, LM3: data z ekonomického informačního systému zkoumaného subjektu (účtová třída 6),
- výpočet druhého kola LM2, LM3: data z ekonomického informačního systému zkoumaného subjektu (účtová třída 5),
- výpočet třetího kola LM3: dotazníkové šetření.

Metodika výpočtu LM2, LM3

Výpočet LM2

- Schéma výpočtu:

$$\frac{1. \text{ kolo} + 2. \text{ kolo}}{1. \text{ kolo}}$$

Výpočet LM3

- Schéma výpočtu:

$$\frac{1. \text{ kolo} + 2. \text{ kolo} + 3. \text{ kolo}}{1. \text{ kolo}}$$

- 1. kolo = celkové příjmy zkoumaného subjektu
- 2. kolo = lokální výdaje zkoumaného subjektu
- 3. kolo = lokální výdaje příjemců z 2. kola

Metodika výpočtu LM3

Metodika výpočtu LM3 (3. kolo) – položky dotazníku

Příklad dotazníku pro zaměstnance

Položky výdajů:

- potraviny, nápoje, tabák,
- odívání, obuv,
- voda, energie,
- doprava, pohonné hmoty,
- pošta, telekomunikace,
- daň z nemovitosti,
- ostatní daně,
- splátky (úvěry, půjčky, pojištění, spoření),
- rekreace, sport, kultura,
- ostatní zboží a služby.

Příklad dotazníku pro dodavatele

Položky výdajů:

- výdaje na zaměstnance,
- splátky úvěrů a půjček,
- daň z nemovitosti,
- ostatní daně,
- voda, energie,
- nájemné, provoz budov,
- pohonné hmoty,
- pošta, telekomunikace,
- propagace, reklama,
- ostatní zboží a služby.

Výsledné skóre LM2

Položky	Region	Rok	Hodnota skóre	Vytvořený objem dodatečných finančních prostředků pro region (mil. Kč)
Správa NP Podyjí	Znojmo	2012	1,43	30,4
ŠLP ML Křtiny	Brno-venkov, Blansko	2014	1,23	40,0
ML Písek, s. r. o.	Písecko	2015	1,60	85,5

Výsledné skóre LM3

Položky	Region	Rok	Hodnota skóre	Vytvořený objem dodatečných finančních prostředků pro region (mil. Kč)
Správa NP Podyjí	Znojmo	2012	1,92	65,0
ŠLP ML Křtiny	Brno-venkov, Blansko	2014	1,52	90,5
ML Písek, s. r. o.	Písecko	2015	1,73	104,0

Co může výsledné skóre LM odhalit?

- zda organizace preferuje zaměstnance z regionu nebo mimo region,
- dostatek/nedostatek kvalifikované pracovní síly,
- vrcholový management mimo region (upřednostnění zaměstnanců z oblasti, odkud pochází),
- spektrum dodavatelů místních, nebo naopak mimo region.

Faktory ovlivňující výsledné skóre:

- zákon o veřejných zakázkách,
- spotřebitelské chování zaměstnanců.

LM a rekreační funkce lesa?

- metodický postup výpočtu LM je použitelný i při zjišťování hodnoty rekreační funkce lesů
- otázky založené na metodě cestovních nákladů a ochotě platit zjištěné dotazníkovým šetřením lze transformovat jako vstupní zdroje dat k výpočtu 3. kola LM3
- výsledné skóre LM3 vyjádří přínos do lokální ekonomiky prostřednictvím zvýšeného turistického zájmu o vymezeném zájmové území

Využití – ke zjišťování ekonomického přínosu regionu:

- lesního podniku (tzn. LČR, s. p., VLS s. p., městské lesy, obecní lesy, soukromé firmy v lesnictví, atd.),
- subjektu zřízeného za účelem ochrany přírody a krajiny (NP, CHKO, atd.),
- dřevařského, nábytkářského podniku (soukromé firmy – a. s., s. r. o.),
- obce (jako nižšího územního samosprávného celku),
- jakékoliv organizace (i mimo lesní hospodářství, lesnicko-dřevařský sektor, ochranu přírody).

Ekonomický přínos:

- zvyšování regionální zaměstnanosti,
- podpora místních domácností, podnikatelů, firem,
- zvyšování celkové lokální ekonomiky v regionu.

Tržní realizace funkcí lesů

- projekt LDF_VT_2017006: „*Vytvoření metodiky komplexního hodnocení ekonomických vlivů plynoucích z rekreačního využívání lesních ekosystémů*“
- cíl: vytvořit metodický postup, který by umožnil stanovit obvyklou (tržní) hodnotu rekreační funkce lesů v případě, že vznikne reálná tržní poptávka
- zájmové území: ŠLP ML Křtiny

Dílčí cíle projektu

- vytvoření metodologického postupu kvantifikace užité hodnoty účinků rekreační funkce lesních ekosystémů
- aplikace metodologického postupu na vybrané území s **cílem stanovení výše renty (pachtu) pro soukromého provozovatele**
- komparace stanovené úrokové míry pro kapitalizaci s úrokovou mírou dle Švýcarské oceňovací směrnice
- vyhodnocení rekreačního využívání zájmového území a socioekonomických efektů lesního sportoviště na stakeholdery

Případová studie

- aplikace metodického postupu
- Singletrail Moravský kras, z. s.
- cíl: určení výše renty (pachtu) pro soukromého provozovatele
- pro výpočet renty je nezbytné:
 - zjistit cenu lesního pozemku a lesního porostu
 - aplikovat vhodně zvolenou úrokovou míru
 - identifikovat společenské limity
 - zohlednit limity aplikací přírážek a srážek k základní ceně

Závěr

- příspěvek se zaměřuje na jednu z nejdůležitějších socioekonomických funkcí lesních ekosystémů – funkci rekreační
- rekreační využívání území sebou nese dopad na LH v tomto území, může vést k omezení produkční funkce
- cílem přístupů je:
 - kvantifikovat přínosy lesních podniků a LH pro lokální ekonomiku,
 - kvantifikovat tržní hodnotu rekreační funkce,
 - diskutovat možné střety zájmů všech stakeholderů,
 - hledat řešení vedoucí k vyváženému využívání lesních ekosystémů,
 - nastavit základní pravidla a principy, které by se měly při využívání lesů respektovat
- výsledky výzkumu by měly být využitelné pro vlastníky a správce lesů, ale mohou být zohledněny i při tvorbě legislativních předpisů a politik v oblasti LH

Závěr

Konference ÚLDEP a LČR, s. p.
**„Rekreační účinky lesních
ekosystémů: příklady dobré praxe“**

- 14. září 2017
- zámek Křtiny
- <http://uldep.ldf.mendelu.cz/cz/konference>

Děkuji za Vaši pozornost...

Ing. Petra Hlaváčková, Ph.D.

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Lesnická a dřevařská fakulta

Mendelova univerzita v Brně

petra.hlavackova@mendelu.cz